

Vilhelm Rostgaard Grells tale ved Kommunernes Landsforenings Ungetræf

Taler

Vilhelm Rostgaard Grell
Forfatter

Dato

1. juni 2026

Sted

Odeon, Odense

1 Der er systemet. Og så er det mennesket.

I Danmark er vi gode til systemer: at effektivisere. At sætte i værks. Danne rammer for læring. Udvikling. Fællesskaber.

5

Nogle mener, at vi i Danmark også er gode til mennesket.

At vi har et ansvar overfor hinanden.

10 At der skal være tid og plads til egen udforskning af selvet og hertil udfoldelse af dette i samfundet. Støttet op om, henfør de rammer man omgiver sig i. Især i ungdommen.

15 Det er smukke principper: lige indtil at de fællesskaber, de rammer, de systemer, ikke gør hvad vi jo i virkeligheden bryster os af at det kan; danne samhørighed. Jeg havde fået at vide, at jeg skulle undgå ordet "fællesskaber". Det var, henført mine egne noter fra det møde jeg deltog i, et, citat: "begreb der var "værdiladet og uklart" & "Ikke målbart."

20 Hm. Det syntes jeg siger alt om det syn, vi har pålagt over på det enkelte unge menneske, igennem de seneste 30 år. Jeg er ledig fleksjobber - og ung (lidt endnu i hvert fald), og både før og efter fleksjob-maskinen er jeg gentagne gange blevet mødt af et system der ikke tillod at tilrettelægge et godt forløb, for mig. Fordi jeg var langtidsledig.

25

Sygemeldt. Havde for urealistiske drømme. Drømme om kurser og højskoleophold der blev annulleret af kommunen grundet langtidsledighed. Som ungt, nysgerrigt menneske blev jeg tvunget ind i tanken om at det ordinære

30 er for alle: og, i samme ombæring, det eneste der findes. Det skulle jeg nok finde
ud af. Det ordinære altså. Allerhelst selv - og på systemets præmisser.
Motorvejen. Men, jeg fungerer jo bedst på margouritruten. Når jeg som ung
ledig bedte om noget der ikke passede ind, nyttede det jo ikke noget, for alt
35 skulle dokumenteres og selvstruktureres ned til mindste detalje for at systemet
blev tilfredstillet og jeg kunne passe ind. Det viser sig f.eks. ret umuligt at
komme på højskole som langtidsledig fleksjobber, da krav om selvstrukturering
og bureaukratiske mure i kommunen gjorde det til en umulig opgave.
Manglende informationer om muligheder. Ingen tog notits af mig, fordi jeg jo
var veltalende. Min veltalenhed er en maskering som AuDHD'er i et samfund,
40 der ikke er bygget til at indeholde mennesker, på min præmis. For hvem gavner
det?

I takt med effektiviseringen af samfundet, er det som om vi har glemt noget i
ligningen. Vi er blevet mere isoleret fra hinanden. Og os selv. Mennesker er
45 forskellige - og, har derfor i hensen brug for forskellige behov for at leve, i
gåseøjne, "det gode liv". Vi er som borgere Ikke tjent med kun at følge i
fodsporene efter samfundets overensstemmelse af hvad det mener det gode liv
er, men har i højere grad brug for at stille spørgsmålet: Hvad det gode liv for
dig? For mig? Men, og det er vigtigt:

50 Vi må ikke blive så isoleret i vores egne mål at det skubber den enkelte væk fra
helheden - og dermed ender med at blive isoleret i at få hjælp til at nå dertil.

Måske løsningen for at få flere unge medengageret og ud i samfundet på deres
55 præmisser, netop ligger fint i samspil med det farlige ord "fællesskab"?

Der er systemet. Og så er der mennesket.

Men burde det egentlig være omvendt?

60 Hvordan inkluderer vi de ensomme, dem, der står udenfor, de skæve og de
anderledes, ind i samfundet igen. I flokken.

Vi står med en masse talent og potentiale i ungdommen - men også en
65 insisteren på at disse mennesker skal passe ind på samfundets præmisser: ikke
omvendt. Uden at lytte først. Uden at gentænke om flokken, rent faktisk
fungerer i dens nuværende form. Det er en skam. Måske skal vi bare lære at

70 indrette samfundet mere ud fra den enkeltes præmis - på en bæredygtig måde -
så vi virkelig får alles talent til at stråle.

Jeg vil slutte af med at give jer det her:

75 Der sker noget med vores sind, når vi bruger de ord vi gør. Når vi f.eks. bruger
ord som "arbejdsløs." "Ledig". "Jobsøgende", om alle dem der ikke er i arbejde
eller uddannelse, så stempler vi det hele menneske. Det lyder mere som man er
en mangel, en fejl, eller en person som desperat prøver at høre til, i det makværk
af et samfund vi nu engang har stablet på benene. Derfor er jeg begyndt at sige
at jeg er "arbejdsfri." Det lyder, trods alt, lidt mere opløftende.

80

Kilde

Manuskript modtaget af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

Kildetype

Digitalt manuskript

85

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/vilheld-rostgaard-grells-tale-ved-kommunernes-landsforenings-ungetraef>

90

95

100

105